

Omacnica: biologiczna walka ze szkodnikiem

Autor: Magdalena Kowalczyk

Data: 2 czerwca 2016

Walka z omacnicą prosowianką, czyli najgroźniejszym szkodnikiem atakującym plantacje kukurydzy, to dla wielu rolników prawdziwe wyzwanie. Oprócz wykonania odpowiednich zabiegów agrotechnicznych i zastosowania oprysków można też postawić na inne sposoby zwalczania tego owada. Sprawdzamy, kiedy i w jakich warunkach metoda biologiczna może się okazać strzałem w dziesiątkę.

Do walki biologicznej z omacnicą prosowianką wykorzystuje się naturalnego wroga tego szkodnika, czyli kruszynka (*Trichogramma*). **To owad błonkoskrzydłowy z rodziny kruszynkowatych o niewielkiej długości nie przekraczającej 1 mm (zazwyczaj mają od 0,3–0,6 mm).** Larwy kruszynka pasożytują na jajach owadów roślinożernych i żywią się nimi. Kruszyńki odgrywają ogromną rolę w gospodarce człowieka dzięki temu, że wykorzystuje się je do biologicznej kontroli populacji szkodników atakujących wiele upraw.

Młode pokolenie dorosłych osobników wyszukuje dla siebie nowe gniazda z jajami, na

których również pasożytują.

Kruszynek kontra omacnica

Rozsianie kruszynka pomaga zwalczyć omacnicę prosowiankę. [Jaja](#) szkodnika padają ofiarą pasożytowania kruszynka. W ten sposób zwalczonych zostaje nawet 50–90% jaj szkodnika. **Samice składają jaja do jaj motyli, tam później rozwijają się larwy.** Jedna samica złożyć może do 250–300 jaj, co sprawia, że efektywność spasożytowania jaj omacnicy może okazać się duża. Owadom sprzyja ciepła, słoneczna aura, najlepiej rozwijają się w temperaturze 25°C. Po ok. 12 dniach z jaj wykluwają się kruszynki. **Młode pokolenie dorosłych osobników wyszukuje dla siebie nowe gniazda z jajami, na których również pasożytują.** Tym samym w dużym stopniu zmniejszona zostaje skala rozprzestrzenienia się na polu omacnicy prosowianki i stopień porażenia plantacji.

Pożyteczny pasożyt

Kruszynki należą do najmniejszych i najbardziej efektywnych błonkówek. Po kruszynka należy sięgnąć w momencie początku nalotów motyli omacnicy na plantacje, gdyż owad pasożytuje wyłącznie na świeżo złożonych jajach szkodnika (pojawienie się na jajach omacnicy fazy tzw. czarnej główki to znak, że lada moment wylęgną się gąsienice, które rozpoczną żerowanie na roślinach).

Metoda biologiczna: Kruszynki wprowadza się na plantacje w postaci spasożytowanych jaj żywicieli znajdujących się w specjalnie przeznaczonych do tego kapsułkach lub zawieszkiach. (fot. AgroFoto.pl,

użytkownik: Michał5245)

Wprowadza się je na plantacje w postaci spasożytowanych jaj żywicieli znajdujących się w specjalnie przeznaczonych do tego kapsułkach lub zawieszki. Zawieszki rozwiesza się na plantacji ręcznie, natomiast kapsułki można aplikować ręcznie lub maszynowo. **Można też rozsypać je na polu. Do tego należy jednak wykorzystać specjalny [sprzęt latający](#).**

Wiatrakowiec w walce z omacnicą

Wielu rolników rozsypuje na plantacjach kruszynka za pomocą wiatrakowca. Taką metodę wybrał 2 lata temu Michał Kowalczyk z Pomorza.

– *Kruszynek nie jest szkodliwy dla kukurydzy, **nie niszczy roślin, ale omacnicę już tak.** Wystarczy wypożyczyć odpowiedni sprzęt, wyposażony w dozowniki do aplikacji kruszynka, które umieszcza się na końcach belek. Pozwala to na aplikację na wysokości nawet 7 m nad kukurydzą przy prędkości przelotowej, która może wynieść nawet do 100 km/h – opowiada. Jeden przelot może trwać w zależności od wielkości plantacji od 20 do 60 min. – **Doradzam tę metodę jako metodę pomocniczą.** Jednak uważam, że ze względu na koszt takiego przelotu opłaca się ją przeprowadzić, jeśli posiada się pole o wielkości co najmniej 80–90 ha – dodaje Michał Kowalczyk.*

Kruszynek w sprzedaży

Zwalczanie biologiczne omacnicy prosowianki stosują rolnicy ekologiczni.

Eugeniusz Piątek, Polski Związek Producentów Kukurydzy

Jednak biologiczna metoda walki z omacnicą prosowianką nie jest zarezerwowana wyłącznie dla rolników posiadających wielkie plantacje. **Pozostałym rolnikom, którzy chcą wypróbować kruszynka, doradza się preparaty w formie zawieszki, które nadają się do samodzielnego zamontowania na roślinach.** [Firmy](#) oferujące kruszynka pakują owady w specjalnie zaprojektowane ekologiczne opakowania zapewniające ochronę przed niektórymi zwierzętami np. biedronką, która rabują jaja. Są również tak skonstruowane, aby pozwolić owadom wykluwać się przez okres 3 tygodni nawet w niekorzystnych warunkach atmosferycznych.

Metoda biologiczna – kosztowna alternatywa

– *Zwalczanie biologiczne omacnicy prosowianki stosują rolnicy ekologiczni. **Ta metoda z powodzeniem może stanowić alternatywę dla chemicznej walki z tym szkodnikiem** – uważa*

Eugeniusz Piątek z [Polskiego Związku Producentów Kukurydzy](#).

Jednak walka biologiczna z omacnicą prosowianką jest droższa od metody chemicznej.

– *Jeśli do ochrony chemicznej używa się tańszych preparatów, to można się zmieścić w granicy 100 zł/ha, natomiast ochrona biologiczna to 150–170 zł/ha do nawet 250 zł/ha* – podlicza dr hab. inż. Paweł Bereś z [Instytutu Ochrony Roślin w Rzeszowie](#).